

MAGYARSAÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP

ELŐFIZETESI ÁRAK:

Helyben: Egy óra kor. 1.—	Vidékre: Egy óra kor. 1.20
Negyedévre ———— 3.—	Negyedévre ———— 3.60
Félévre ———— 6.—	Félévre ———— 7.—
Egész évre ———— 12.—	Egész évre ———— 14.—

Egyes szám 4 fillér, vidéken 6 fillér.

A lap megjelenik hétfő kivételével minden nap.
Kéziratokat nem ad vissza a szerkesztőség
Telefon száma 54-67.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28
Hirdetések petit számítással, díjszabás szerint.
Apró hirdetések ára: egy szó 4 fillér, vastagabb betűvel 8 fillér.

Nagypéntek.

Budapest, április 1.

«Kínzatként Pontius Pilátus alatt, megfeszítették és meghala.» Ezzel számol be az új-szövetség könyve a názáreti Jézus Krisztus haláláról, aki meghalt a kereszten, hogy megváltsa az emberiséget a sötétségtől és tudatlanságtól.

Kétezer éve mult immár, hogy a nagy tragédia megtörtént s ime, ma sem tud lelkünk a virágillattól terhes, verőfényes tavaszi napnak örülni. Csend van ma is, halotti csend s bűnbánattal és keserőséggel szívünkben üljük a kereszténység nagy gyászünnepét. Fekete gyászfátyollal van bevonva üdvösségünk igazi jelképe: a kereszt.

És szomorúan, könyes szemmel, bűnbánó szívvel zárandokolunk a szent sir elé, hogy elzokogjuk bánatunkat és erőt merítsünk az isteni szeretet fenséges példájából.

Kétezer éve mult immáron, hogy keresztrefeszített az Igazság, a szeretet, a mindent kiegyenlítő és mindent megbocsátó. És azóta évről-évre, hónapról-hónapra, hétről-hétre, napról-napra vonszolják és ki tudja még hányszor fogják Golgotára vonszolni az írástudók és farizeusok! De feltámadt mindannyiszor diadalmasan, glóriás fényvel s az üldözők megszegyenülve s kicsiségük tudatában meglapulva húzódtak vissza a sötétségbe az Ige ereje elől.

Nem is lehet ez másképpen, hiszen az Istenember, a próféták prófétája szivevérevel tett tanúbizonyságot az üdvözítő hit igazságáért. Am azért a sötét butaságtól és lelkirabságtól megszabadított tömeg «feszítsd meg»-et üvölt és halálra kiozza Isten fiát. Narancs és illatos olajfák leheletétől terhes tavaszi léghen szerelmes csattogással hívja párját a kis madár s a természetben minden ujong a tavasznak, mely szeretetre tanít s örömeiket hoz. A farizeusok vad poroszloinak azonban nincs emberi érzés szívükben, nem értik a természet szavát s durva saruikkal porba tapossák a lábuk előtt nyíló piciny virágot, dárdájukkal üzik el az énekes madárkát s hóhérai elé hurokolták az ártatlanul üldözött Jézust.

De az Ur, mint az Isten fiához méltó, ellenkezés nélkül engedelmeskedik az üldözőknek s békén tűri az igazságtalanul ért bántalmakat s vértanuja lesz az Igazságnak.

Az Ige testet öltött, de hirdetőjének vérével kellett megpecsételnit.

Ezért tölti be szívünket keserűség és fájdalom minden fordulóján a gyásznapi. És ha visszapillantunk évezredes nemzeti létünk utolsó négy-századján, ez a keserűség és bánat csak erősödik szívünkben. Négy évszázad óta küzdünk szívünkkel és vérünkkel hazánk szabadságáért Bécs ellen s miként a világszabadság nagy prófétája, az Istenember tanított reá, a Bethlen Gáborok, Bocskayak, Báthoriak, Rákócziak, mind

megannyi vezérlő csillaga a magyar haza függetlenségéért és szabadságáért folytatott küzdelmeknek, bármelyik kész életével pecsételni meg hitének igazságát s mégis annyi drága honfivér hiába öntözte Magyarországot megszentelt földjét, csak ott állunk ma is Béccsel szemben, mint négyszáz év előtt.

Meg-meg ujulhat a küzdelem s keresztrefeszíthetnek és sirba fektethetnek hitünkért, meggyőződésünkért, szabadságunkért; de lelkünkben ki nem irthatják legőszintébb érzelmeinket s miként a nagypénteket követi a Feltámadás szent ünnepe, úgy támad fel mindig a szabadság és függetlenség érzése bennünk. S valahányszor újabb vereséget szenvedünk, mint a közelmúltban, ismét vigasztalni fog az, hogy keresztrefeszítették a Megváltót is és sirba fektették, de ime, lepattant a kölap s a sziklasírból kítő sugárkéve bevilágítja a jövő századok útját!

Budapest, április 1.

Ismét mozgósítási hír. Félhivatalosan csak tegnap cáfolták meg a legújabb mozgósítási híreket s most újabb külpolitikai kombinációkra ad alkalmat a bosnyák vasutak részéről közhírré tett az a rendelkezés, hogy meg nem nevezett okokból április 12-éig felfüggeszti az áru-felvételt s ezért az államvasutak sem fogadnak el Boszniába szülő fuvarküldeményeket. A husvéti árufuvarozásnak ezt a felfüggesztését — minden cáfolat dacára — a közeli mozgósítás előjelének tekintik a közvélemény igen nagy rétegében.

Az I. fizetési fokozat betöltése. A fizetésrendezés alkalmából az I. fizetési fokozatokat nem töltötte be a kormány. A miniszterelnök azonban megjegyezte, hogy az nem végleges intézkedés, hanem a részletes rendezés alkalmával kimaradt fokozatokat is be fogja töltetni. Mint most a «Pol. Ért.» jelenti, az I. fizetési fokozatot 1905. évi január elsejével be fogják töltetni.

Sághy Gyula beszámolója. Sághy Gyula országgyűlési képviselő április 4-én, husvéthét-ön, kerületének székhelyén, Somorján beszámolót tart. A beszámolóra több nemzeti párti képviselő kíséretében valószínűen gróf Apponyi Albert is elutazik.

Bomlás a fiumei képviselőtestületben. Fiuméből jelentik, hogy a városi képviselőtestületben a bizottságok megalakulása egy kis bomlást idézett elő. Két képviselő, Ossoinack Lajos és Ivanossich Henrik lemondtak. Több városi képviselő, mivel a kibékülés az autonomista párttal nem sikerült, külön értekezletet tart, amelyen további megatartásukat állapítják meg.

Képviselőjelölés Szegeden. Szeged város első kerületének képviselőjét, Lázár Györgyöt a napokban polgármesternek fogják megválasztani. Az így megválasztott kerületben, mint onnan írják, a városi szabadelvű párt Rónay Jenő kis-zombori nagybirtokost, Torontál vármegye volt főispánját, a Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyesület elnökét lépteti föl jelöltnek. A szegediek száztáru kül-

döttsége Kis-Zomborban fogja Rónaynak a jelöltséget följánlani.

A japán-orosz háború.

Budapest, április 1.

A japánokat sehogyan se riasztotta vissza kétszeri kudarcuk attól, hogy Port-Arthur elzárását újra megkíséreljék. Elhatározták, hogy még néhány kereskedelmi gőzöst feláldoznak, akár még tízet is, de tervüket keresztül fogják vinni. Ezzel szemben az oroszok viszont tengeri ütközetre készülnek s arra törekcszenek, hogy a japán hajóhadat a vladivosztoiki és port-arthuri hajóhadosztályok közé kényszerítsék s döntő csatát provokáljanak. Az oroszok a Retvizánon kívül összes hajóikat kijavították s az a meggyőződésük, hogy most már felvehetik a harcot a nyílt tengeren.

Mai távirataink a következők:

Japán hajókat rendel.

Berlin, április 1.

A Berliner Lokalanzeigernek táviratozzák Stettinből, hogy japán tengerésztiltsztek Takikava japán tengerész-kapitánynak a berlini japán katonai attasénak vezetése alatt a Vulkán-hajógyárban jártak tanulmányozás céljából. Nyilvánvaló, hogy a háború befejezése után Japán kénytelen lesz hadihajóparkját kiegészíteni, a hasznavehetetlenné vált hajókat újjal pótolni s általában arra iparkodni, hogy tengeri haderejét a megfelelő karban tartsa. Annál a politikai intimitásnál fogva, amely Japán és Angolország közt fennáll, természetesen, hogy a hajómegrendelések legnagyobb része az angol gyáraknak fog jutni, de másrészt kétségtelen az is, hogy mivel a japán hajóraj szaporítása sürgős lesz, a német ipar és első sorban a stettini hajógyár is részesedni fog a japán megrendelésekben.

Koreaiak az orosz hadseregben.

Tokio, április 1.

Hír szerint az oroszok ezer koreait, akik orosz alattvalók lettek, beosztott a keletázsiai hadseregbe s ezekre bízta a Possiet-öböl védelmét, mert az ottani katonaságot, mely a kelet-szibériai tüzerdandárral együtt látta el az őrséget, visszarendelték a vladivosztoiki helyőrséghez, amelynek megerősítése nagyon sürgős lett.

Niucsvang.

Tokio, április 1.

Itt híre jár, hogy Oroszország azt kívánja, hogy a nagyhatalmak Niucsvangot semlegesnek és a háború színteréből kivontnak nyilvánítsák. Ezt a tervet a brit kormány és Japán ellenzi mindaddig, míg egyetlenegy orosz katona is van Niucsvangban.

Orosz hadihajók norvég területen.

Kopenhága, április 1.

Két orosz hadihajónak a norvég hatóságok nem engedték meg, hogy befussanak Bergen kikötőjébe, mert az sértené Norvégia semlegességét. A két orosz hadihajó, amely utban van a Jeges-tengerre, a bergeni kikötőn kívül Drontjemet is érinteni akarta, amely nem hadikikötő.

KÜLFÖLD.

Az új hármasszövetség.

Budapest, április 1.

A napokban Párisból és Londonból egyaránt jelentették, hogy az angol kormány és a francia köztársaság között olyan szerződés tárgyalásai közelednek befejezésük felé, amely szerződés a két állam közötti vitás gyarmatügyi kérdéseket egytől-egyig rendezi és megoldja. Ez a hír mindenestre meglepő akkor, amikor az egész politikai világ azt várta, hogy a keletázsiai hadakozó felek szövetségesei itt Európában egymásba botolnak és kardot rántanak egymás ellen. E helyett pedig az történt, hogy az angol és a francia kormány szép csendben eltávolított minden ütközőpontot egymás érdekének az útjából s a tavaly helyreállított entente cordiale-t annyira bensősévé tette, hogy most már az angol-francia szövetség sincsen kizárva.

Pedig ütközőpontjuk elég volt a világon. Az egyiptomi kérdés csak hat év előtt is nyugat-európai háborúval fenyegetett, mert Franciaország nem akart engedni abból az álláspontjából, hogy Egyiptom sorsának intézéséhez Angolországon kívül neki is joga van. Kitént ez a fashodai incidens alkalmából. Még két-három év előtt is úgy látszott, hogy Napoleonnak hagyatéka örökre el fogja választani a Nyugatnak ezt a két nagy hatalmasságát egymástól. S most egyszerre azt írják, hogy Franciaország kész elismerni Egyiptomban a status quo-t, mely elismerés a nemzetközi pénzügyi ellenőrzés módosításában fog kifejezésre jutni. Ez más szóval annyit jelent, hogy Franciaország visszavonja Egyiptomnak az angolok által való megszállása ellen emelt óvását és végleg átengedi a Nilus völgyét és a Suez-csatornát az angoloknak.

Ezzel szemben Franciaország északnyugati Afrikában kap rekompenciát. Angolország lemond marokkói befolyásáról s Marokkót hátsó területével együtt a francia érdekszférába tartozónak ismeri el. Ennek a területnek egy részét Tangerrel Franciaország Spanyolországnak engedi át és kijelenti azonkívül, hogy Tripolist az olaszok érdekkörébe tartozónak fogja tartani. Így azután Franciaország teljesen kikerekítette afrikai gyarmatát. Algír, Tunis és Marokko délfelé le egészen a Kongói birodalomnak is tekintélyes s a francia köztársaság meglegeződéssel te-

kinthet tengerentuli politikájára. Gyarmata nagyobb is, gazdagabb is, mint Egyiptom, amelyet átenged Angolországnak. Ehhez járul az az általános fontosságú körülmény is, hogy az angol-francia entente azt, amit a pun háborúk nem tudtak elérni, megvalósítja s Európa főhatósága alá hajtja Afrika egész északi részét.

Mi tehát a magunk részéről teljes megnyugvással fogadhatjuk az angol-francia szövetség híreit. Nem így Németország, amely nagyon is érzi, hogy ennek a szövetségnek az éle-tulajdonképpen ellene is fordul. Franciaország Oroszországnak is szövetségese s ha most Angolországgal megbékül, akkor nincs kizárva, hogy Oroszországot is kibékíti Angolországgal. S ha ez a megbékülés is sikerül, akkor Németország összes nagyszabású tervei dugába dőltek. Már pedig ennek az egyetértésnek a diplomaták szerint nem állanak éppen áthidalhatlan akadályok az útjában. Oroszországnak és Angolországnak csak Ázsiában kellene megérteniök egymást, ami nyomban megtörténnék, mielőtt Angolország Ázsiának északi részét és közepét átengedné Oroszországnak s Oroszország viszont szabad kezét biztosítana Angolországnak nemcsak Indiában, hanem Ázsia egész déli részében, tehát Afganisztánban, Perzsiában és Arábiában is.

Vannak azonban kételkedők is, akik nem hiszik, hogy akár az angol kormány, akár az orosz szükségesnek látja az érdekeknek olyan maradandó kiegyenlítését, amilyenre a közvetítő francia köztársaság diplomatái törekednek. Mind a két hatalom világalomra tör s bár ebben a tekintetben harmadik versenytársuk akadt, a németben, még sem valószínű, hogy ennek a harmadiknak az elszigetelése céljából egymásnak maradandó engedményeket tegyenek s szabad mozgásukról lemondjanak. Az óriási kérdésnek illetlen rendezését különben Németország sem fogja tétlenül nézni s aligha tévedünk, ha azt mondjuk, hogy a német császárnak földközi tengeri utazása is ezzel az ügygyel van kapcsolatban. Németország ma már sokkal nagyobb hatalom, semhogy Angolország és Franciaország az ő tudta, hozzájárulása, sőt részesedése nélkül még Észak-Afrikában is rendezhetné ügyeit. Nem hiába áldozott eddig és áldoz ezután is vért és pénzt középafrikai gyarmatáért és kínai területéért s nemcsak amugy megmondhatatlanul fektet milliókat a kisázsiai vasutakba és tart fenn jó barátságot a törökkel. Ha egy-

előre másban nem is, de a földközi-tengeri nagy rendezkedésben mindenesetre le kell számolni a német érdekekkel is, amelyeket természeténél fogva a régi hármasszövetség elég hathatósan támogat. Ezekkel az érdekekkel pedig Angolország és Franciaország talán még megbarátkozhatnék, de Oroszország soha, mert ebbe az érdekkörbe a Balkán-kérdés is beletartozik. Már pedig azt nem lehet feltételezni, hogy Oroszország hármasszövetségünk javára örökre lemondjon a Balkánra való igényéről. A Balkánterv oly megesontosodott hagyománya az orosz politikának, hogy azt elejteni lélektani lehetlenség.

A mi véleményünk szerint azonban mindez nem zárja ki, hogy Franciaország, Angolország és Oroszország egy ad hoc hármasszövetséget, szűkebb tartalommal, mint amilyennel a diplomaták kontemplálják s talán éppen csak a keletázsiai háború lebonyolítása céljából, ne kössenek. Ha Franciaország Angliát el tudja vonni Japán háta mögül, akkor is nagy szolgálatot tett szövetségeseinek, az oroszoknak. De nagyon lendített a maga nemzetközi helyzetén is, mert nem lévén többé ütköző pontja Angolországgal, ereje nagyobb súlyjal fog esni a nemzetközi mérleg serpenyőjébe. A husvétii ünnepek talán meghozzák a nagy fordulatot, amelynek ránk is nagy kihatása lehet.

TÁRSADALOM.

A mindenki gyümölcsöse.

— Szövegkezes. —

Az ügyek gazdaember egy lépést sem tesz anélkül, hogy körül ne tekintsen vajjon mit fordíthatna a hasznára? Miből lehetne újabb jövedelmet fakasztani? Az ilyen gazda megy is előre; észrevehető rajta a gyarapodás. Aki azonban még gondolkodni is restel, jó szerencse, ha megmaradhat az apjától örökölt gazdaságban. Szemlélődjünk, tanuljunk folytonosan, mert aki tapasztalatokat szerez, az egyhamar nem esik kétségbe, ha bármely okból is nehéz körülmények közé jutott.

Barkóca Mihály körültekintő gazda volt mindig. Az újításokat ő vitte be a faluba; tőle tanulták meg gazdátársai, mivel hogyan kell bántani. Szerencsés kezű embernek ismerték, pedig hát azon fordult meg a dolog, hogy először ugyan alaposan megfontolt minden lépést, de ha jónak talált valamit, ezután már nem sokat gondolkodott, hanem megpróbálkozott vele.

A kölcsön.

Elbeszélés.

Ira: Maurice Montegut.

I.

A kis Vandrouille hetek óta nem a földön járt. Szakitott minden szokásával, jókkal, rosszakkal egyaránt; nem lovagolt, reggelint nem mutatkozott a boulognei erdőben, roppant rendetlenül reggelizett, a délutánt titokzatos helyeken elcsavarogta s ha néhanapján klubbeli barátait az ebédnél szerencsésítette becses megjelenésével, akkor maga volt a megtévesztült unalom. Étvágya nem volt s lenéző, gögös pillantásokkal nézett körül.

Mindez nagyon feltűnt.

Ehhez járult még, hogy nem nyult a kártyához, azt állítván, hogy teljesen kigyógyult belőle. Amiből barátai azt következtették, hogy valami váratlan örökség szakadt rá, mert egész addig a napig roppant bolondja volt a baccaratnak.

Barátai suttogni kezdtek. Féltékenyebb és kíváncsiabb barátai beleavatkoztak a dologba s megesküdtek, hogy végére járnak ennek a titokzatosságnak.

Nem valami sokra jöttek rá, mindössze egy banális kalandra.

Vandrouille egy nap a Rue de Bacban egy fiatal asszonykával találkozott, ki csinosabb volt annál a háromnál, kiket az imént hajsolt. Elhatározta, hogy nem téveszti szem elől. Egy elhagyatott utcában melé került, amit az asszonyka nem is vett valami rossz néven. A második rohamra már meghallgatta az ajánlatait, mert a kis Vandrouille nem volt csunya legény. Az asszonyka mosolygott s ráállt, hogy odaadja neki címét, hogy irhasson neki.

— Irják, de mit?

— Hát prózát, verset, zenét, ahogy tetszik s holnaputánra egy kis légyottot is kérhet.

Az asszonyka tárcájából kivett egy névjegyet s odaadta neki:

— Babinet Hippolytné — olvasta a fiatal ember. — No, ez nagyszerű. Nekem is van egy ilyen nevű barátom.

— Az is Babinet?

— Az.

— Pedig ez ritka név.

— Meglehet.

— S az is Hippolyt?

— Valószággal Hippolyt.

— Hiszen ez akkor az én férjem! Hol ismerkedett meg vele?

— A Puffing-klubban.

— Nem jár klubba, nagyon rendes ember; igaz, hogy minden este elmegy hazulról, de adminisztratív ügyek miatt.

— Már pedig ő az. Éjszakáit vagy a kártyasztalnál vagy színésznőknél tölti. Hihetetlenül flegmatikus, amiből, ha az ön erényére következtetek...

— Uram!... de hagyjuk ezeket az ostobaságokat. Hogy néz ki az ön Babinetje?

— Ahogy az ön Hippolytja. Nagy, kopasz, oldalszakálla van s roppant büszke az óraláncán fityegő zsuzsukra, melyek közt van egy XVI. Lajoskorabeli pénz is. Az az ő amulettje.

— Ez ő!

S madame Babinet az égre emelé a szeméit... Megesal... engem!... aki oly fiatal és szép vagyok.

— Már biz ez így van — mormoló Vandrouille. — Boszuljuk meg magunkat.

Az asszonyka ráállt.

— M kor?

— Most mindjárt.

— Hol?

— Nálam. Kocsin tíz perc múlva ott vagyunk — mondá Babinet önzetlen barátja.

— Menjünk.

II.

E boldog találkozás óta Helene és Arthur nem hagyták el egymást. Helene tudniillik Babinetné volt, Arthur pedig Vandrouille. Hányszor suttogták egymás nevét a boudoir bizalmas félhomályában s azontul csakis így hívták egymást:

— Helene...

— Arthur?...

— Arthur...

— Helene?

Most már tudják önk is, hogy a fiatal ember életmódja miért változott meg oly alaposan; hogy miért nem lovagolt többé a boulognei erdőben, miért étkezett rendetlenül s miért ásitózott a klubbeli ebédeknél.

A szerelem boldog szórakozásai közben azonban Vandrouille fájdalommal tapasztalta, hogy az erszénye egyre jobban laposodik. Virágra, sétára stb. a pénz egymásután gurult. Őt hat louisnak egyszeriben vége volt. Roppant aggodalommal nézett a jövő elé.

Ahogy épen ezzel a szomorú mérleggel foglalkozott, Helene örömtől ragyogó arccal jelentette ki neki, hogy Babinet másnap Havreba vagy Marseilleba megy üzleti ügyekben s három napig zavartalanul lehet nála.

Vandrouille aznap este szokása szerint a klubba ment s elvesztette az utolsó tíz aranyát. Befészkelte magát egy diván sarkába s kétségbeesetten morfondírozott. Így telt el egy óra.

Nyolc éve éppen annak, hogy Barkóca így tavaszfélen a fiatal községi erdőben szemlélődött. Az első pillanatban feltűnt neki az, hogy ott igen sok vadalma és vadkörte csemete van. A másikban pedig már tisztában volt azzal, hogy mi a teendő.

Még aznap este — lévén ünnepnap — előhozakodott tervével a Körben.

— Ma a fiatal erdőben jártam és ott sok vad-csemetére leltem; tudják-e kelmetek, hogy mit gondoltam én mindjárt?

— Talán csak nem azt, hogy jó lenne beoltani? — vélte Tükrös Adám csufolódó hangon.

— De éppen hogy ez járt az eszemben. Es azt hiszem, ha meghányjuk-vetjük kissé a dolgot, nem is tűnik fel az olyan nevetségességnek.

— Ugyan ki kívánja meg azt a gyümölcsöt? — vágott közbe Laji Ferenc. — A mindenki gyümölcsöse lenne az.

— Arra gondoltam én, bátyám, hogy az legyen. Ami pedig az őrzést illeti, a becsületérés a legjobb eszköz. Nézetem szerint minden gyümölcsfának a termése felett az rendelkezzen, aki a fát megnevesítette. Mivel pedig nagyon sok a csemete, bármelyikünk elég szépségű fát szerezhet ilyenformán magának. Aki velem akar tartani, az jöjjön hozzám holnap ebéd után. Együtt mehetünk a munka megkezdésére.

Másnap huszadmagával el is indult Barkóca. Még Tükrös Adám is meggondolta magát; legalább arra mutatott a magával hozott csomó oltóág. Követő is akadt és így az első évben már több mint ezer darab vad-csemetét nevesítették meg.

A következő években folytatták a munkát fokozott erővel és nem maradt de egy csemete sem nevesítetlenül az erdőben. A negyedik-ötödik évben már némi termés is mutatkozott. Es minden esztendő elmultával nagyobbodott ez. A múlt évben már eladásra is jutott a mindenki gyümölcséből. Es mint Barkóca jól hívé, a becsületérés megőrizte a fát a tolvajkezekről.

De hát ki vetemedett volna lopásra, mikor még a legszegényebb embernek is jutott gyümölcsfa? Az ingyen gyümölcsöt megbecsülik Barkóca falujában.

Ezt a kis esetet azért hozzuk fel, mert itt van a fanemesítésnek a legfőbb ideje. Kövessék olvasóink, ahol lehet, Barkóca Mihály falujának példáját, ezzel minden község biztosíthat magának igen szép mellék-jövedelmet, de el ne mulassza ezenkívül egy alkalmat sem, hogy nemes gyümölcsfáinak számát szaporítsák. Az utak melléke a legtöbb helyen üres; kopár, vízmosásos helyek bővíben vannak mindenfelé, amit eddigelé alig, vagy sehogyan sem használtak ki.

A mulasztást pótolják mielőbb, hogy ne heverjen a hazában egy darabka föld sem kihasználatlanul.

Egyszerre csak azt látja, hogy Babinet örömtől sugárzó arccal kel fel az asztaltól, szétrobbantván a bankot. Mind a két marka tele volt bankjegyekkel.

— Mi bajod, Vandrouille, hogy oly szomorú vagy? — kérdezte tőle Babinet. — Talán vesztettél? Parancsolj velem, huszezer frankot nyertem. Kell?

— Meghiszem azt — mondá Vandrouille talpra ugorva.

— Mennyit akarsz? — kérdezte Hippolyt. Vandrouillet elfogta a lelkiismeret s visszaült a helyére.

— Nem, nem, köszönöm, nem kell semmi. De Hippolyt nem hagyott neki békét.

— Velem szemben csak nem fogod röstelni a dolgot? Majd visszaadhatod husvétkor, vagy pünkösdkor. No mennyi kell?

Arthur ismét felkelt.

— Nagyon meghatsz, barátom... de mielőtt elfogadnám, egy kérdést szeretnék hozzád intézni, ami már régóta rágja a májamat. Nagyon kényes kérdés... becsületbeli... s téled szeretnék tanácsot kérni.

— Ugyan te számár — mondá Babinet, akinek roppantul hízelt, hogy egy díszkrét ügyben Arthur éppen tőle kér tanácsot.

— Hát — folytatá Arthur — hallgas ide... Elfogadhatja-e az ember kölcsönbe annak a pénzét, akinek a homlokára épp aznap rakott szarvakat?

— Te számár! Persze, hogy el — harsogta Hippolyt. — Hát én talán különben cselekszem.

— Akkor kölcsönözz ötven aranyat — mondá Vandrouille, végtelenül megnyugtatva.

A gyümölcsösökben a magról vagy gyökérről származott csemetéket ne hagyjuk vadon felnőni. Az állami telepek — ha magunknak nincs, vagy a környéken nem szerezhetünk be kiváló nemes fák oltóágakat — nagyban termelendő nemes gyümölcsfák oltóvesszőit egy fillér munkadíjért adják ki egyes gazdáknak és termelőknél. Állami faiskolák vannak: Budapesten, Lugoson, Tordán, Zilahon, Tarcalon, Tihanyban, Ungváron, Kis-Szebenben, Trencsénben, Lőcsén, Nagy-Bocskón, Fogarason, Kisbérén, Mezőhegyesen, Orosházán, Sepsi-Szent-Györgyön, Szelyvén, Baján, Kecskeméten, Gödöllőn, Pápán, Privigyén, Szegeden, Székesfehérváron, Liptó-Szent-Miklóson, Nagy-Károlyban, Léván, Sátorajja-Ujhelyen, Maros-Vásárhelyen, Székelyudvarhelyen, Nagyborosnyón és Vácot.

Oltogassunk minél többet: szaporítsuk a jó gyümölcsfák számát. A mi hazánk kitünő gyümölcstermelő országa; oktalanság volna, ha ezt ki nem aknáznánk, amikor annyira ráfér a magyarra az a segítség, amelyet gyümölcsért kaphatunk. Ahol alkalmasak a viszonyok, csináljunk mindenütt mindenki gyümölcsösét, de ezenkívül kertünkbe, udvarunkba, utak mellé, ahová csak lehet, ültessünk minél több nemes gyümölcsfát. Cs. E.

„Eszki Dsami.”

Amikor Mohamed szultán 1541 szeptember 2-án Budavárát végképpen elfoglalta, első gondja volt, hogy a vár legdiszesebb templomába menjen és ott Allahnak a kivívott győzelemért hálát adjon. A Boldogasszony-templomból a képeket tehát kihordatta, annak falait a Koránból vett feliratokkal teleíratta s fényes kíséretével oda bevonult és ott ünnepet ült. A mai Boldogasszony-templomnak e pillanattól „Eszki Dsami”, azaz: ó- vagy nagy mecset lett a neve az is volt másfél száz esztendőig, amíg a török akarva, nem akarva, ki nem takarodott hazánkba.

Eszki Dsami! Az volt annak a templomnak a neve, amelyben Mátyás — cseh királylány történt megválasztását elfogadván — mikor az esztergomi érsek és horoszlói püspök kezébe az esküt letette, e szavakat intézte az ott megjelent cseh, morva és sziléziai nemesekhez: „Alázatos kéréseket meghallgatván, a Mindenható dicsőségére, a keresztény hit megszilárdítására, a szentszék javára és a dicső cseh birodalom hasznára készek vagyunk királyotok és uratok lenni. Eszki Dsami! Annak a templomnak volt ez a neve, amelyben még I. Ulászlónak is, mint magyar királynak, mikor hozzánk megérkezett, idegen — a bosnyák és szerb fejedelmek — sietve és egymással versengve, mutatták be hódolatukat s amelyben, mikor II. Ulászló Mátyás holttestét Bécsből Fejérvárra szállíttatva, a nagy király hamvai közszemléltre téve — kiterítve feküdtek. A második keresztény templom, amiből mecsetet csináltak még a törökök, a Mária Magdolna egyháza volt, a honvéd-szobor helyén. Ennek *Felh dsami*, azaz: győzedelmi mecset volt a neve.

A harmadik, a kir. palotához tartozó Alamizsnás Szent János egyháza. E hármón kívül új mecsetet még hármat építettek a várba a törökök. Az egyiknek a neve volt *Jeni dsami*, azaz: új mecset; a másiknak *Felh dsami*, azaz: győzedelmi mecset, a harmadiknak *Pasa dsami*, azaz: basa mecset. Buda többi részeiben még hat mecsetjük volt. A Tabánban az egyiknek a neve volt *Taban dsami*, azaz: Talp mecset, mivel a Gellérthegy talpánál állott, ott, ahol előzőleg a Szent Gellért temploma volt. A másiknak *Mataf dsami* azaz: körmenet mecset. A harmadiknak *Szu dsami* azaz: vízi mecset. Amint a neve is mutatja, ez a Vizivárosrészen épült. A negyediknek *Toighun dsami* azaz: sólyom mecset. Az ötödiknek *Musztafa dsami* azaz: Musztafa mecset, építőjéről, aki zalamegyei származású magyar fiúból lett törökké s emelkedett a basa méltóságra és aki a Viziváros részt a Pálfi-tértől kezdődőleg a Szent János kórház felől ha lásig kőfallal is körül vetette, mely kőfallnak egy része az Ostrom-utca felé menve, most is látható. A hatodiknak *Hadsí Achmed dsami*, azaz: Hadsí Achmed mecset, hasonlóan az előbbihez, ez is építőjéről nevezve el így.

Az Eszki dsami 1686. szeptember 2-án adatott vissza eredeti rendeltetésének s szenteltetett fel újra. Ma már csak a budai hegyek között a Gül Baba

sírja fölötti mecset emlékeztet arra, Buda külsejében, hogy Magyarországon egykor török világ is volt. Most nincs az, de mégse a jelen, hanem egy jobb jövőbe vetett törhetetlen hit, amely megvizsgál s amely azt az erős meggyőződést oltja belénk, hogy amiként hajdan, nagy lesz a magyar ismét.

NAPIHIREK.

Budapest, április 1.

— (Időjárás.) Angliában a minimum mélyebb lett; az Orosz maximum pedig csaknem változatlan maradt. Az adriai depresszió a Balkánra nyomult és Spanyolország felé emelkedett a levegőnyomás. Európában az idő változókéony; nyugaton a hőmérséklet emelkedett és Oroszország kivételével mindenfelé voltak kisebb-nagyobb csapadékok.

Hazánk keleti részein az idő száraz maradt; az ország nyugati felében azonban és főleg a Dunántúlon 30—40 mm. esőt is mértek. csapadékos idő uralkodott. A hőmérséklet általában alacsonyabb volt a normálnál, a hegyeken havazott és számos helyről szeleket jelentettek.

Jóslat: Változóan felhős, enyhe idő várható, főleg az ország délkeleti részén csapadékkal. Hőmérséklet: + 10-8 C. fok.

— (Abbáziából.) Vilmos német császár, aki gégebajára keresve orvoslást, a Földközi-tenger vizein hajózik, miként már hónapokkal ezelőtt jelezte. Abbáziába is el fog látogatni, ahol találkozik királyunkkal, Oszkár svéd és norvég királyllyal és Adolf luxemburgi nagyherceggel. Most Berlinből is megerősítik, hogy Vilmos császár Abbáziába el fog látogatni a „Hohenzollern” jachton és két napig marad ott. Vilmos császár május hó 2-ig marad a Földközi-tenger vizein, azután vasuton tér vissza a német birodalmi fővárosba, Berlinbe. — Ottó főherceg felesége, Mária Jozefa főhercegné, aki, mint már megírtuk, Miksa főherceggel Abbáziába érkezett, hogy ott a király számára berendezett „Angiolina”-villában megtegye a még szükséges intézkedéseket, tegnap meglátogatta a „Jeanette”-villában Oszkár svéd és norvég királyt és Zsófia királynét. A főhercegné azután a luxemburgi nagyhercegi párnál tett látogatást.

— (Új csillagkeresztés hölgy.) A Wiener Zeitung jelenti Bécsből: Mária Jozefa főhercegnő Szápáry Klementina Mária grófnőnek a csillagkereszt-rendjelet adományozta.

— (Vilmos császár utazása.) Rómából táviratozzák, hogy a földközi tengeri angol hajóraj Korfuból Máltába ment Vilmos császárt üdvözlendő, aki április 6-án érkezik oda.

— (A szerb király udvarából.) Belgrádból táviratozzák: A hivatalos lap közli Popovics Damján ezredesnek első szárnysegédi állásától való felmentését, valamint a király többi szárnysegédének és parancsörtszjeinek felmentését, akiket még az ideiglenes kormány nevezett ki. Kinevezték Milosevics alezredes első szárnysegédé, Pojovics, Csicsics, Beavonics őrnagyokat szárnysegédékké, Pavlics, Damjanovics és Csavatics századosokat a király parancsörtszjeivé. Masin ezredes vezérkari főnök, Popovics Damján ezredes belgrádi hadosztályparancsnok, Szolarevics ezredes katonai akadémiai parancsnok lett. Lazarovics tábornok és Masics ezredes rendelkezési állományba helyezték át.

— (Nagypéntek.) A keresztény egyház és a főváros közönsége hagyományos kegyelettel ünnepelte ma nagypéntek napját. A verőfényes szép időben óriási közönség látogatta a templomokat, amelyekben mindenütt pompás szent-sirokat állítottak fel. Különösen díszesek voltak a budavári koronázó Mátyás-templom, a helyőrségi templom, a szervita-atyák, a Ferenc-rendiek és az angol kisasszonyok templomának szent sirjai. Budán alabárdos koronaőrök és katonák, a pesti oldalon megyei huszárok és rendőrök állottak díszőrséget. A katolikus templomokban reggel csonka gyázmise és utánna szentbeszéd volt, miközben az oltári szentséget a sirba helyezték. A koronázó templomban dr. Kohl Medárd püspök és dr. Nemes Antal apátplebános végezte a szertartást, melynél jelenvolt Augustia főhercegnő Zichy Erzsébet grófnő udvarhölgy kíséretében. A délutáni órákban csak

növekedett a templomjárás és egy pár templomban veszedelmes tolongás támadt a szentsír körül. Majd megindult a zarándoklás a kalváriákhoz, melyeket úgy a pesti, mint a budai oldalon sok ezer főnyi közönség keresett föl. A protestáns templomokban ünnepi istentiszteleteket és predikációkat tartottak, melyeknek szintén tömérdek hallgatójuk volt. — Bécsből táviratozzák: Ő felsége és az urklodóház tagjai, valamint az udvar résztvevők a ma délelőtti istentiszteleten.

— (Sarolta császárné arcképe.) *Ferenc József* király — mint bécsi tudósítónk jelenti — megvásárolta *Sarolta* császárné arcképét, melyet *Pils* festő 1859-ben festett az akkor 19 éves uralkodónőről. Az érdekes kép a karesu és szép hercegnőt gazdag esipkeoalttben ábrázolja. Sarolta császárné 1859 őszén lett a szerencsétlen *Niksa* császár neje, valószínű tehát, hogy a kép menyasszonykorában ábrázolja Mexikó későbbi boldogtalan császárnőjét.

— (Nagy tűz a keszthelyi templomban.) Keszthelyről táviratozzák: Az 1896-ban renovált szép keszthelyi templomból ma reggel füstöt láttak kitódulni. A lármára összesereglett nép betódult a templomba, de már akkor az orgona lángokban állt, mire az oltáshoz láthatnak, már nem lehetett megmenteni. Az orgona porrá égett. A lángok a templom közepéig hatoltak, a csillárt leolvastották és a 80.000 koronába került falfestményt nagyon megrongálták. A templom nem volt biztosítva. A tűz ugy keletkezhetett, hogy tegnap este a templomban Jeremiás siralmait énektársaság énekelte és valószínűleg gyufát dobtak el, amitől a szőnyeg tüzet fogott és az éj folyamán lassan terjedt.

— (A vasutasok mozgalma.) Valóban kíváncsiak vagyunk, hogy meddig fog még tartani s hogy végződik a vasutasok fizetésrendezési mizériája, akikkel szemben a kormány azonnal hajlandó az erős kéz alkalmazásba vételére, de igéreteknél többet mindezt nem juttatott nekik. Mikor a vasutas-mozgalom kezdett komolylyá válni, *Ludwigh Gyula* elnökgazgató egy ígérettel telt levélben csillapította le a kedélyeket. Azóta nem történt semmi, sőt félhivatalos kommunikációk az is kiviláglott, hogy a kormány ezeket az ígéreteket nem teheti végleg kötelezőknek. Erre aztán a vasutasok — mint annak idején pontosan jelentettük — ismét szervezkedni kezdtek, hogy immáron ígéretben is foglalt igényüket érvényesítsék: kimondották, hogy a maguk erejének tömörítésére még a mostani mozgalom dűlőre jutása előtt országos szövetséget alakítanak, amelynek előkészítéséhez országos pénzalapot gyűjtenek maguk között. Erre a határozatra most felel Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter — *tülatommal*. A miniszteri és vele kapcsolatos elnökgazgatói rendeletet alább közöljük; itt még megemlítjük azt, hogy a kormány — autentikus értesülés szerint — a magyar államvasut alkalmazottainak tett ígéreteit egész terjedelmükben fenntartja és megvalósítja, továbbá nyomban a husvéti szünet után törvényjavaslatot terjeszt az országgyűlés elé s ebben felhatalmazást kér arra, hogy a magyar királyi államvasutaknál az illetményeket rendezze és a fizetésemelést utalványozhassa. Ezzel az ígérettel azonban most már a vasutasok nem tudják, hányadán vannak, tekintve *Ludwigh* leveleinek sorsát s az újabb eseményeket egyelőre várakozó állásponton tekintik.

A miniszteri rendelet a következő:

Rendelet az összes alkalmazottakhoz. Arról értesültem, hogy az államvasuti alkalmazottak legutóbb ez évi március 27-én Budapesten ülést tartottak, amelyen egy országos alap gyűjtése kerülén szóba, a gyűlés elnöke, utalva arra, hogy engedelem nélkül nem gyűjthetnek az alkalmazottak, engedelmet pedig oly célzattal, ahogy az tervezte volt, hogy tudniillik a mozgalom esetleges áldozatait abból ellássák, nem adnak, mert a célját félremagyaráznak, határozatlanul kimondotta, hogy a gyűjtés az országos szövetség előkészületeinek költségére folyjék, úgy, hogy hivatalnok 10, altiszt 5, szolga 2 koronával járuljon hozzá. Minthogy egyrészt az,

aki oly célból, hogy a büntető, vagy fegyelmi eljárás folytán pénzbüntetésre ítéltnek büntetése fedeztessék, vagy kárpótoltassék, valamely gyűlésen nyilvánosan szóval gyűjtésre hív föl, vagy a gyűjtésre való felhívást terjeszti, vagy a gyűjtés eredményét ilyen módon közzé teszi, az 1879. évi XL. törvénycikk 39. szakaszába ütköző kihágást követi el; minthogy továbbá másrészt a m. kir. belügyminiszter urnak 1897. évi június 17-én 35.100. szám alatt kiadott rendelete szerint nyilvános jellegű adományok csakis előzetes kormányhatósági engedelem alapján gyűjthetők és ennél fogva az engedelem nélkül való gyűjtéssel az illetők szintén kihágást követnek el, amely a fegyelmi eljárás megindítását is maga után vonja: felhívom az igazgatóságot, hogy összes alkalmazottait erre a körülményre és az abból eredő súlyos következményekre megfelelően figyelmeztesse. Ezekre való tekintettel a gyűjtést *ezennel megtiltom*, utasítván egyben a címet, hogy amennyiben a gyűjtés céljaira esetleg az egyes, ugynevezett helyi bizottságok vezetőségénél az alkalmazottak részéről már beíratások történtek volna, ezeknek a beíratásoknak az illetők javára, az igazgatóság útján leendő visszaadása iránt intézkedjék, a visszaszolgáltatás megtagadása, valamint a gyűjtések folytatása esetében pedig az illetőkkel szemben az adott körülmények között az 1879. évi XL. törvénycikk 39. szakasza, illetve a 35100/1897. számú belügyminiszteri rendelet alapján a büntető eljárást és azonfelül a fennálló szolgálati szabályok értelmében a fegyelmi eljárást haladéktalanul tegye folyamatba. Az országos szövetség megalakítását illetőleg utalok a «szolgálati rendtartás» 29. szakaszára, amely szerint az alkalmazottak körében bármely egyesület alakításához az igazgatóság elnökének előzetes engedelmére szükség. Jelen rendeletet az alkalmazottakkal megfelelően közlendő lesz, azonfelül arról az egyes gyűlések vezetői egyénenként külön-külön kimutathatólag értesítendőek lesznek. Budapest, 1904. évi március 30. *Hieronymi* s. k.

A miniszteri rendeletet *Ludwigh Gyula* m. á. v. elnök közli az alkalmazottakkal, ez utasítása kapcsán:

Annak kijelentésével, hogy a szolgálati rendtartás 29. szakaszában előírt engedélyt tölem eddig semmiféle új egyesület, vagy szövetség alakítására senki sem kérte s ilyen engedélyt senkinek sem adtam — a fenti magas rendelkezésre való hivatkozással — utasítom az összes szolgálati főnökségeket, hogy akár kifejezetten ily szövetség céljaira, akár meg nem jelölt célokra netán gyűjtött összegeket és a gyűjtőleveket a gyűjtőktől azonnal szedjék be és az igazgatósághoz haladéktalanul küldjék fel, hogy a gyűjtött összegek az adakozóknak visszaadhatók legyenek. Abban a nem várt esetben pedig, ha egyesek a gyűjtőleveket és a gyűjtött összegeket beszolgáltatni vonakodnának, avagy éppen a gyűjtés folytatását is megkísérelnék, — ezek ellen az 1879. évi XL. törvénycikk 39-dik szakasza és illetve az idézett belügyminiszteri rendelet alapján a büntető feljelentést tegyék meg és egyúttal a szolgálati való felfüggesztés mellett ellenük a fegyelmi eljárás foganatosítása iránt is minden késedelem nélkül intézkedjenek s az ily eseteket az igazgatóságnak is haladéktalanul jelentsek be. Végül annak a várakozásomnak adok kifejezést, hogy az alkalmazottak a felsőbbség jóakaratu gondoskodásában és megnyugtató kijelentéseiben megbizva, minden olyan eljárástól amely a fennálló jogrendbe, az üzleti és a szolgálati rendtartásba ütközik, nemcsak az intézet, hanem saját maguk érdekében is tartózkodni fognak. Budapest, 1904 márc. 30. *Ludwigh*, miniszteri tanácsos, elnök.

— (Villámcsapás egy templomba.) *Zlichor* írják, hogy ott a hétfői zivatar alkalmával a villám belesapott a róm. kath. templomba és abban nagy kárt tett, átlukasztva a boltozatot s a toronyfalazat egyik oldalát szakította ki, súlyos kőveket szórva a szomszéd épületekre. Az orgona apró darabokra törött. A tornyot le kell bontani. Emberéletben nem esett kár.

— (Házasság.) *Dr. Laczkovich Elemér* sebész, a székesfővárosi dunajobbpárti kórházak igazgató-szaksegéde eljegyezte *Perényi Margitot*.

— (Merénylet egy érsek ellen.) *Konstantinápolyban* tegnap délben a görög *Vaszilik Krisztomanosz kétszer ráölt Gerazimos bolgár érsekre*, *Strumicában*, a püspöki épület udvarán, de nem találta el a főpapot. A merénylet letartóztaták. *Gerazimos* kérte a kajmakámot, hogy védelmezze meg életét és az exarchátushoz táviratozzon, hogy tegye meg a lépéseket a portánál, hogy ne forduljanak elő újabb merényletek. Az exarchátusba szóbeli előterjesztéseket tett és azokat írásban is megismétli.

— (Sikkasztó tisztek.) A *Budweisban* állomásozó egyik gyalogezredben — mint tudósítónk táviratozza — nagy sikkasztásokat fedeztek fel. Egy tisztet, aki az ezred pénzét kezelte, letartóztatott s az már be is vallotta bűnét s kijelentette, hogy nem egyedül részes a sikkasztásokban. A hiányzó pénzt elkártyázta.

— (Nemzetközi szélhámos.) A nemzetközi kalandorok tipikus alakja a lakója most a budapesti ügyészség fogházának. *Baume Miksa* az illető, amerikai honpolgár s igen előkelő megjelenésű ember. Negyven éves és megfordult nemcsak Európában hanem Amerika valamennyi államában is. Mindenütt elkövetett valami nagyszabású dolgot és összeütközésbe jött a törvénnyel. Az igazságszolgáltatást azonban sikerült legtöbb helyen elkerülnie, természetesen oly módon, hogy még idekorán kerekelt ki. Hogy mi a tulajdonképpeni foglalkozása, milyen bűncselekmény elkövetésével foglalkozik üzletszerűen: ezekre a kérdésekre bajos a válasz. Legvalószínűbbnek látszik az a feltevés, hogy leánykereskedés a fő üzletága. Erre vall az a körülmény, hogy minden országban van egy-két bizalmas embere, akik a leánykereskedés gyanuja alatt állanak. Legutóbb Olaszországban csipették el. Ott el is vette méltó büntetését a Rómában elkövetett csínyekért és csak miután büntetését elszervezte, utazott Magyarországra. Magyarországon zseniális módon szedett rá és károsított meg 20.000 koronával egy tatai börgyárost. Egyik előkelő angol cég megbízottjának adta ki magát és 20.000 korona értékű árut rendelt. Meghagyta, hogy az árut egyelőre csak Bécsbe a Staatsbahnhoz továbbítsák és a fuvarlevelet küldjék el a bécsi Bankegyesülethez, ahol vagy ő, vagy helyettese jelentkezni fog és a 20.000 korona lefizetése után átveszi a fuvarlevelet, amely aztán őt feljogosítja arra, hogy az áruval szabadon rendelkezzen. A gyár eleget tett a megrendelésnek, *Baume* jelentkezett is Bécsben a banknál, megnézte a fuvarlevelet, de a következő percben visszaadta azzal, hogy majd csak a következő napon veszi át a pénz ellenében. Többé azután nem mutatkozott. A gyár egy ideig várt. Minthogy azonban a bank nem küldött pénzt, kérdést intézett a pénzintézethez, amely értesítette a történetéről és arról, hogy a fuvarlevél még mindig a birtokában van. A következő héten aztán a gyár a bécsi államvasutat felkérte, hogy az árut küldje neki vissza. Az államvasut erre azonban azt felelte, hogy rendesen kiállított fuvarlevél ellenében az árut már kiváltották tíz nappal előbb. Nyomozni kezdtek a dolgot és rájöttek, hogy *Baume* Tatán a gyár nevében egy hasonló tartalmu küldeményt adt fel Bécsbe s az értéktelen tárgyakal megtöltött ládáról kiállított fuvarlevelet pedig abban a percben cserélte ki a bórúruról szóló fuvarlevéllel, mikor ezt az utóbbit áttekintés végett megmutatta neki a bécsi pénzintézet. Az ügyészség most azt nyomozza, hogy az országban még milyen büntetettek követtek el a letartóztatott ember, aki megtagad minden felvilágosítást.

— (Egy énekesnő halála.) *Hamburgi* távirat alapján a mai lapokban az a hír terjedt el, hogy a hamburgi pályaudvaron tegnap hirtelen meghalt *Vorsajada*, a hírneves táncosnő. A hamburgi telegram téves volt, mert nem *Vorsajadáról*, a híres táncosnőről, hanem *Viarda Olgáról* szól a gyászos hír. *Viarda Olga*, aki Budapesten is szerepelt, a hamburgi Hansa-színházban játszott s onnan tegnap Kopenhágába akart utazni, ahová szerződése szólította. Eppen vonatra készült szállani, amikor szívszélhűdés érte.

— (Narkotizált virágok.) Claude Bernard, a híres francia fiziológus 1870 táján tudományos kísérletei során virágokat éter- és kloroformgőzök hatásának tett ki és arra a meglepő tapasztalatra jutott, hogy a virág (mimóza), mely altatása előtt érintéskor bezárt szirmait, miután a kloroform gőzeinek hatása alatt állott, elvesztette érzékenységét — érintésre nyitva maradt. Dr. Johannsen, norvég fiziológus, e tapasztalati tényből kiindulva, a következő tételt állította föl: «Ha a virág mesterségesen elbódítható, akkor hosszabb ideig tartó bódítás kell, hogy a virág téli álmát pótolhassa s akkor, ha az illető növény természetes virágzását befejezte, kell, hogy egy mesterséges téli álmot után még ugyanazon a nyáron újból virágot hajtszon.» Dr. Johannsen hosszas kísérletek után először azt állapította meg, melyik az az adag, amelyet elhasználhat, anélkül, hogy a növény életét veszélyeztessen. Ekkor azután hozzáfűzte eredeti kísérleteihez és rövid időn belül az eredmény a következő lett: Hollandia, Németország, Anglia és Franciaország összes nagyobb műkertészei e módszer szerint virágzatjait ibolyáikat, gyöngyvirágokat, Deutziaikat, azaleáikat. Az ibolya négyszer, a gyöngyvirág kétszer, a Deutzia kétszer képes hibernálni virágát. Mindnyáját tulszárnyalja azonban az azalea, mely 48 órai bódítás után újból kezd virágozni.

— (Gyászrovat.) *Margitai* Elektné, szül. *Kovács* Magdolna Lenke folyó há 30-án, élete 28-ik, házasságának harmadik évében Budapesten elhunyt.

Arányi Béla számvevőségi főnök a földművelésügyi miniszteriumban 56 éves korában rövid szenvedés után meghalt. A tisztviselői kar koszorút tett ravatalára és külön gyászjelentést adott ki. Temetése ma délután volt, amelyen a számvevőségi tisztikar testületileg jelent meg. Tallion miniszter részvétét az elhunyt özvegyénél Scholtz Gyula miniszteri tanácsos országos főerdőmester tolmácsolta. Az elnöki osztály képviselőiben Zsedényi Béla min. oszt. tanácsos volt jelen a temetésen.

— (A montekarlói bank bukása.) Egy angol főúr, Sir Hisam Maxim, a gyorstüzelő golyószóró feltalálója, könyvet írt Montekarlóról, hogy leleplezze a játékbank csalásait. Elmondja könyvében, hogy jelen volt, mikor a bankot egymásután háromszor kifosztotta Rosslyn lord, egy elzúllott angol mágnás. Rosslyn a feketére megtette a legnagyobb tétet, tizenkétezer frankot, és nyert; kapott huszonnégyezer frankot. Ismét a feketére tett 12.000 frankot és megint nyert. Így ment ez hatszor egymásután s a bank már 144.000 frkot fizetett neki. Ekkor a játékmester meghuzta a nagy csengőt, ami annyit jelent, hogy a készpénz elfogyott: küldjön a bank nagy bankókat, Rosslyn lord tovább játszott s összesen tizennyolcszor nyert a fekete színnel; fél millió frankot zsebre vágott és kifosztotta a bankot. Sir Hiram Maxim szerint csalás volt az egész: szándékosan hagyták Rosslynt nyerni, mert így még aznap meg-táviratozhatták a világlapoknak, hogy a bankot egymásután háromszor kifosztották. Ez kissé drága, de nagyszerű reklám volt és szükséges is, mert a bank becsületességébe vetett hit már nagyon megrendült s a bank jövedelmei néhány év óta nagyon megcsappantak.

— (Ujoncok zavargása.) Nagymarton sopronmegyei városban tegnap délután a sorozás alkalmából vad puszitítás és vérontás történt. Otven töt ujonc a zsidóklakta negyedben kövel dobálta be az ablakokat s mikor a zsidók menekülni akartak, az ujoncok őket is megrohanták. A töt legények késekkel támadtak és egy templomi szolgát halálosan megsebesítettek. A szorongatott emberek gyorsan bezárták üzleteiket, lakásukat eltorlaszolták, mert a garázdálkodó katonák rabolni kezdtek. A puszitításnak úgy lett vége, hogy a zsidók tüzet kiáltottak, félreverték a harangot, mire tüzoltóság, majd csendőrök érkeztek, akik az ujoncokat letartóztatták.

— (A kis mártír.) Március idusának megünneplése alkalmával a *lugosi* főgimnázium diákjai nemzeti színű kokárdával jelentek meg az iskola ünnepélyén. Több román fiu is feltűzte a háromszínű kokárdát. *Tempes* Miklós VII-dik osztályu tanulónak nagyon fájt ez s egyik tanuló társa melléről letépte a kokárdát s lábával összetiporta. A megindított vizsgálat eredménye az lett, hogy *Tempes* kicsapták a gimnáziumból, aki igaz mártírré, román nemzeti hőssé avatódott.

— (Egy postakocsi katasztrófája.) Brünnből táviratozzák, hogy Oels és Skalitz-Boskowitz között nagy szerencsétlenség történt. Tegnap este a postakocsi, amelyen nyolc utas volt, felborult, mert a lovak megbokrosodtak. Az utasok egy szakadékba zuhantak; hárman súlyosan, öten jelentéktelenül sebesültek meg. A legsúlyosabban sebesültet, *Fleischer* Ignác mészáros Brünnebe szállították s mire a kórházba értek vele, már haldokolt.

— (Romániában elfogott magyar család.) A bukaresti rendőrség a napokban egy nemzetközi szélhámost tartóztatott le *Sciopu Valer* szászrégeni illetőségű ember személyében, aki egy év óta tartózkodik Bukarestben és magyar sorsjegyekkel csapta be a főúri román családokat. Számos feljelentésre a rendőrség letartóztatta és *Predealon* át illetőségi helyére szállította.

— (Robbanás egy dinamitgyárban.) A Frankfurter Zeitung jelenti New-Yorkból tegnapi Triceburgban (Pennsylvania) egy dinamitgyárban robbanás volt, mely 18 személyt, legnagyobb részben munkásokat ölt meg.

— (Földrengés.) Grácból jelentik: Ideérkezett jelentés szerint tegnap Gilliben háromnegyed 10 órakor erős földrengés, *Chrastnikban* és *Trifailban* 9 óra 40 perckor erős földalatti morajtól követett hullámszerű földrengést éreztek, amely két-három másodpercig tartott.

— (Gyilkosság.) Máramaros-Szigetről jelentik: Hegyeshegy erdőnél *Kovács* Jenő polgárt, kiltői óráját, gyűrűjét és tárcáját elrabolták, összevissza szurkálva az erdő szélén holtan találták. A szerencsétlen ember az erdőéjszaka ment és utközben gyilkolták meg. A tettest nyomozzák.

— (Letartóztatott tolvaj házaspár.) A rendőrség letartóztatta *Horner* István harminckilenc éves elektrotechnikus és kedvesét, *Ahner* Katalin harminc éves kávéházi kaszírót. Elegánsan jártak, jól éltek, állandóan utazgatva anélkül, hogy a férfinak, vagy a nőnek keresete lett volna. A Mester-utca 42. szám alatt tartottak lakást, ide azonban csak ritkán látogattak el. Batyukkal vagy esomaggokkal felszerelve. Nyenkor az őszerekek egész hada kereste fel a párt. A házbelieknek végre is feltűnt a különös életmód és értesítették a rendőrséget, amely hosszú ideig figyelte a párt. Megállapították, hogy a férfi is, a nő is ügyes holtvajok. A férfi többnyire ékszeresboltokat látogatott meg és az eléje rakott ékszeresboltból ügyesen a zsebébe csusztatott néhányat. Az asszony pedig, aki hosszú, bő köpenyt hordott, a divatúru üzleteket tisztelte meg látogatásával. A sok eléje rakott selyem, szövet meg posztó árukból egy óvatlan pillanatban a gallérra alá rejtett egy-egy véget. Rengeteg holmit loptak össze ilyenformán, többnyire vidéken. A tolvaj pár tegnap érkezett meg a fővárosba, jól megrakodva. A rendőrség rajtuk ütött és letartóztatta őket. A lakásukon temérdek loptott holmit találtak. Posztót, selymet, harisnyát, férfi és női fehérneműt, ruhát, keztűt, cseréit, ékszeresbolt szülő zálogcédlőket és egyéb értékes holmit. A rendőrség letartóztatta a tolvaj párt, bár tagadják a lopásokat. *Ahner* Katalin hasonló lopásért már Szabadkán büntetve volt.

— (Meggyilkolta a mostohaanyját.) Husztról írják: Március 30-án *Hartstein* Salamon mostohaanyját, kivel régebben feszült viszonyban élt, hat revolverlőrőssel megölte. Kihallgatásakor azt vallotta, hogy a mostoha kegyetlenül kínozta kisebb testvérét és úgy sanyargatta, hogy tovább nem nézhette azt és a testvéri szeretet indította a gyilkosságra. Tette elkövetése után *Hartstein* önként jelentkezett a vizsgálóbírónál.

— (A pálinka áldozatai.) Vargyasi Lajos ikafalvi lakos Felsőcsernátonba házasodott, szíve vonzalmát követve. De a házasság nem hozta meg a várt boldogságot s férj és feleség között állandó volt a viszály. Vargyasi március 25-én este pálinkától mámorosan tért lakására s természetes dolog, hogy összepörölt állapotában feleségével, aki szemrehányással fogadta a telpálinkázott férjet. A házi viszály annyira felbőszítette az embert, hogy az asszony jónak látta a szomszédba menekülni *Bajcsi* Istvánéhoz, akitől éjjelre szállást kért. Reggel Vargyasi már ismét pálinkában kereszte a vigasztalódást, de e közben eszébe jutott a felesége, bement *Bajcsi*ékhöz, hogy jőjjön haza az asszony. A házasság, lármázó Vargyasi *Bajcsiné* kiutasította házából, mire a felbőszült ember bicskájával oly szerencsétlenül szurta át *Bajcsinét*, hogy ez eszméletlenül rogyott össze. Mire ágyra fektették volna, *Bajcsiné* nehéz horgós közt meghalt. A szerencsétlen embert, akit a pálinka rontott meg, a közérdekből törvényszék fogházába kísérték be a csendőrök.

— (Munkások katasztrófája.) New-Yorkból táviratozzák, hogy Pittsburgban egy tűzijátékgyár felrobbant. Az explozió hét munkást megölt. A bennszedi bányában, mint egy hallei távirat jelenti, tegnap a kiömlő bányalég két munkás halálát okozta. A többi bányásznak sikerült idejekorán a szabadba jutnia. Londonból táviratozza tudósítónk, hogy a Derby grófságban levő *Alverton-kőszénbányában* a felvonó kosár leszakadt és hat bányász a mélységbe zuhant. Hárman meghaltak.

— (Hírek a rendőrségről.) *Betörés.* A Pannónia-utca 6. szám alatt levő *Thalia*-nyomdába az éjszaka betörték és 400 koronát érő gépsziat vágta le a gépekről. A rendőrség elfogta a betörőket. Ezek *Subaj* Mihály 44 éves rovott multu malommunkás és *Matéka* Sándor 17 éves rovott multu napszámos.

— *Halálos szerencsétlenség.* *Schwarz* Alajos 24 éves napszámos az *ürömi-utca* 32. szám alatti *Melocco-gyárban* a liftnyitás fölé hajlott. Ebben a pillanatban megindult a lift és a szerencsétlen ember fejét összezúzta. *Schwarz* nyomban meghalt. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték. — *A nyomdász halála.* A *Köztelek-utca* 8. szám alatti *Pátia* nyomdában az éjszaka *Dolesch* Lajos 34 éves nyomdász, aki régóta szívbjában szenvedett, hirtelen rosszul lett és meghalt. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték.

— (Női gyászruhák.) Gyászeselek alkalmával ajánljuk *Horváth* és *Halász* női gyászruhakészítő vállalatát *Budapest*, IV., *Váci-utca* 26., *Zsibárus-utca* sarok, hol gyászruhák 4 óra alatt készülnek. Vidéki megrendelésnél sürgönyileg beküldendő a mellbőség és alhossza.

x *Tekintetes Müller* Albert urnak *Budapest*en, V. kerület, *Kálmán-utca* 18/H. szám. Megkaptam az ön által feltalált keresztet és fogadja érte szívből jövő számtalan köszönetemet, mivel találmányával valóban megkönyörült rajtam. Kérem a jó Istent, áldja meg önt érte. Teljes tisztelettel *Dirkits* Mátyás. Ezen levelet címzett, mint a villamos delejes kereszt R. B. 86967. sz. feltalálója kapta, mely készülék kiváló gyógyhatású csusz, köszvény, aszmatikus bajoknál, fülzugasoknál, szivgörcsöknel stb.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* *Temesvári színész.* *Temesvárról* jelentik: *Borostyáni* Sári, a *Kecskényi* szintársulatának drámai szendéje, aki április 1-én a *Vigszínház* kötelekébe lép, nagycsütörtökön a *Dolovai* náboh leánya címszerepében bucsuzott a *temesváriaktól*. A közönség lelkesen tapsolt a művésznek kedves, poétikus játékának és valóságos virágosóval ünnepelte távozó kedvencét.

* *Pályázat a debreceni színházra.* *Debrecenből* jelenti tudósítónk, hogy a városi tanács csütörtöki ülésében kihirdette a pályázatot a debreceni színházra. Eszerint a pályázati határidő május 2. A pályázati feltételeket kinyomtatják s azt mindenki megkaphatja. A színházat hat évre adják ki 10.000 korona készpénz szubvenciával. A pályázó köteles 20.000 korona biztosítékot letenni.

* *Katholikus Szemle.* A *Szent István-Társulat* megbízásából *Mihályfi* Ákos dr. által szerkesztett *Katholikus Szemle*-nek most jelent meg az áprilisi füzet a következő tartalommal: *Fraknói* Vilmos: *H. Rákóczi* Ferenc vallásos élete és munkái. Első közlemény. *Hanuy* Ferenc dr.: A vető-jog a pápaválasztáson. Első közlemény. *Stündl* József: *Tvardovszky*. Költemény. *Ifjú* *Reiszky* Ede dr.: A *Jánoslovagrend* a tatárjárás előtt hazánkban. Második befejező közlemény. *Zabreczky* Aladár dr.: *Deuffle* *Lutherről*. Könyvismertetések és bírálatok: *Sörös* *Pongrácz*: A *pannonhalmi* főapátság története. *Ism.* *Batics* *Lajos* dr. *Gebze* *Sarolta*: *Ruskin* élete. *Ism.* *f. n. Sommerlad*: *Das Wirtschaftsprogramm der kath. Kirche im Mittelalter*. *Ism.* *dr. Wiedermann* *Károly*.

* *Színházi műsorok.* *Nemzeti Színház.* Vasárnap délután: *Az aranyember*. — Este: *Egyenlőség*. — Hétfőn délután: A nők barátja. — Este: *Flirt*.

Magyar királyi Operaház. Vasárnap: *Lohengrin*. Hétfőn: *Gemma*.

Vigszínház. Vasárnap délután: *Takarodó*. — Este: *Az erény utjai*. — Hétfőn délután: *Takarodó*. — Este: *Takarodó*.

Népszínház. Vasárnap délután: *Menyecskek*. (*Bisba* *Lujza* asszony vendégfelléptével). — Este: *Katinka* grófnő. — Hétfőn délután: *Igmándi* *kispap*. — Este: *Felsőbb* *asszonyok*.

SPORT.

× **Alagi futtatások.** A tegnapi versenynap utolsó futamaiban nem történt említésre méltóbb esemény. A favoritok vereséget szenvedtek a Kereszturi akadályversenytől eltekintve az egész vonalon s hogy aránylag nem voltak nagyobb kvóták, az a gyér látogatottságnak tulajdonítható.

Az utolsó három futam eredménye a következő:

IV. **Négyévesek akadályversenye.** Díj 3000 korona. Táv. 3600 méter. Losonczy Gy. *Kioto*-ja (lov. Zangen) első, Vadonc második, erre elbukott. Tot. 10:24.

V. **Gátverseny handicap.** Díj 1800 korona. Táv. 2400 méter. Gróf Orsich P. *Mirage*-ja (lov. Lawton) első, Páfrány második, Gyopár harmadik. Futottak még: Békés, Amras, Gomb és Veranda. Tot. 10:68. Helyre 50:78, 72 és 68.

VI. **Meqyeri-díj.** Díj 1500 korona. Táv. 2400 méter. Gróf Pejacsevich A. *Kalona bácsi*-ja (lov. Eltz) első, Felicitas második, Dalloslány harmadik. Futottak még: Collisio, Luftschiterin. Tot. 10:28. Helyre 50:72 és 86.

× **A Király-díjnak** tegnap volt a bánatjelentési határideje. Ez alkalommal töröltettek: Angloman, Bona sors, Csiriz, Hamilkar, Ma, Maritima, Torquemada, Vice-versa. Allva maradtak: Pompás, Bizi-Buzi, Berégvölgy, Gondos, Keringő, Mixi, Rabulist, Jenkins, Reve d'or, Blocksberg, Wiking, Méltóságos, Hadur, Bob Adams, Rengő, Uncas, Tolmács, Moloch, Macdonald, Taral, Ezerkilencszázegy, Elpenor, Bonmarché, Cipész, Con amore, Prior.

A **Kanca-díjból** 41, a **Károlyi-émlékversenyből** pedig 31 lovat töröltek.

× **Turisták kirándulása.** A Magyar Turista-Egyesület budapesti osztálya április hó 10-én nagyobb szabású kirándulást rendez dr. *Todorffy* Domokos vezetésével. A társaság reggel hat órakor indul a keleti pályaudvarról, hat óra ötven perccor Felső-Gallán kiszállva, megjárja Pesköt, Tolnát, ahol ebéd után visszatér Csillára. A gyaloglás hat órát tesz. Jelentkezni 8-ig lehet.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

= **A talpasi zendülés.** Aradról táviratozzák: A talpasi zendülésben a törvényszék tegnap ítélkezett és a szocialistákat, akik a jegyzőt és az előjárókat megtámadták, súlyosan megbüntette. A főcinkos *Lázár Pál hathavi börtönt*, tízenegyet vádlott pedig egyenkint három havi fogházat kapott. Kettőt felmentettek.

= **Az asztalos-trájk epilógusa.** A múlt hó 10-én tudvalevőleg a sztrájkoló asztalossegédek megostromolták a Zahlerer-féle butorgyárat. Ez alkalommal a sztrájkolók közül a rendőrség nemcsak az ostromvezetőjét, Buna Károly asztalossegédet tartóztatta le, hanem még 11 társát is, akik ellen a vizsgálóbíró magánosok elleni erőszak büntette miatt elrendelte a vizsgálati fogsággal együtt a vizsgálatot is. A letartóztatott asztalossegédek a vizsgálati fogságot elrendelő bírói végzés ellen felfolyamodással éltek ügyvédjük, dr. Pollatsék Sándor útján. A felfolyamodás következtében a törvényszék vádtanácsa ma az összes letartóztatottakat szabadlábra helyezte.

NYILTTÉR.*)

Téli fürdőkhöz a **Szt.-Lukácsfürdőben.** Természetes forró- meleg kénforrások. Iszapfürdők, iszapborogatások, mindennemű thermális fürdők, hidrotherápia, massage. Olcsó és gondos ellátás. Csúsz, közvény, ideg-, borsajok és a teli fürdőkuna felől kimerítő prospektust küld ingyen a 208 **Szt.-Lukácsfürdő Igazgatósága Bpest-Budán.**

Dadogást és minden beszédhibát sikeresen gyógyít **SOLT LAJOS** tanfolyama. Budapest V., Báthory-utca 20. szám. Fölvétel 12—1-ig.

* E rovat alatt közlőtekért nem vállal felelősséget a Szerk.

KÖZGAZDASÁG.

(s.) **A borhamisítás ügye Ausztriában.** Ausztriából végre kedvezőbb szelek járnak. Eddigél Ausztria türtte a borhamisításokat, aminek a közös vámterület folytán nagyon rossz visszahatása volt a magyar bor értékesítésére. Tegnap az osztrák borkereskedők szövetsége gyűlést tartott *Pollak* császári tanácsos elnökele alatt. Az előadó Spitzer jelentést tett az utolsó hónapokban folyamatban levő borhamisítási perekéről, amelyeket az Ausztriában félbor neve alatt ismert borkészítők ellen indítottak s részben még folyamatban vannak. Egy, a Favoriten-Gasseben levő, most elhunyt borkereskedőnél 1000 hektoliter félbort konfiskáltak. A félborkészítők ügyes manipulációi eddig ki tudtak bujni a hatóságok büntetési alul, mert a hatóságok beérték azzal, hogy a cs. kir. élelmiszer-vizsgáló állomások vizsgálatával nem voltak képesek előforduló esetekben bizonyítani is. Most azután reá jöttek arra, hogy a vegyvizsgálatok a hamisítások földerítésére nem elégségesek, hanem praktikus szakértőket is be kell vonni. Így aztán sikerülni fog a *borkereskedelmnek* is annyira ártalmas félborkészítést megakadályozni és a hazai bortermelés iránt a bizalmat újra visszahozítani.

Nekünk csak az szerez satis faktiot Spitzer előadó jelentésében, hogy a szolid borkereskedelem is kezdi belátni, hogy a borhamisítókkal egyszer már alaposan végezni kell. Félrendszerbályokkal sem a Lajtántul, sem innen a természetes bor forgalmának a kellő oltalmat megadni sohasem fogjuk.

A Magyar Gazdák Szemléje márciusi füzetét most hagyta el a sajtót. A Magyar Gazdaszövetség Bernát István szerkesztésében megjelenő folyóirata vezető cikkében «A nyugtalan Magyarország» címen politikai és társadalmi helyzetünket festi s a változott politikai viszonyokból kialakuló jövőnek irányezsméit jelöli meg. Zoltai Lajos ebben a füzetben folytatja Debrecen városáról írott monográfiáját. Érdekes közleménye a füzetnek Beaurieux nevű francia falunak az ismertetése. Dr. Colbajanni Napoleon az olasz agrármozgalomról ír. Bodnár Zsigmond Ballagi Aladárnak legutóbb megjelent nagy feltűnést keltő könyvét méltatja. Végül külön cikk foglalkozik az Országos Központi Hitelszövetkezettel. A tartalmas közleményeket élénk társadalmi krónika, ugyisintén Jerome K. Jeromenak «Macskák» című bájos rajza teszi változatossá. A Magyar Gazdaszövetség tagjai a Magyar Gazdák Szemléjét tagilletmény fejében ingyen kapják.

Szövetkezeti jutalomdíjak. A magyar mezőgazdák szövetsége a múlt év folyamán elhatározta, hogy évente azon 4 hitelszöve kezettel, amelyek az áruüzleti tevékenység terén a legszebb eredményeket mutatják fel, 100 korona jutalomban részesíti. Ez évben ismét osztott ki hasonló jutalmakat és pedig nem négy, hanem nyolc hitelszövetkezettel, nevezetesen a krasznaszentmiklósi, kőkényesdi, a Perbenyik és vidékei, a bujji, a kőkuttapazdi, a császártöltési, a kemencei és a kesztőci hitelszövetkezeteknek.

Nemes baromfikiosztás Jász-Nagy-Kun-Szolnokmegyében. A Jász-Nagy-Kun-Szolnokmegyei Gazdasági Egyesület tápiószélei mintagazdaságán nemes baromfitelepet tart fenn, ahonnan a legutóbbi időben 1000 darab tojást és 205 darab tenyészttyukot osztottak ki az egyesület tagjai közt kedvezményes áron.

Heti lóvásár. A Tattersall telepén ma tartott heti lóvásárra felhajtottak 192 darab I. osztályu, 164 darab II. osztályu, összesen 356 darab lovat. Elkelt 231 darab ló.

A Folyószámla Leszámlálóbank vasárnap tartott közgyűlésén a társaság felszámolását mondta ki. Felszámolókul dr. Komlós Agost, Wüste Flóris és dr. Ghyecz Kálmán választottak.

BUDAPESTI TŐZSDÉK.

Az összes európai és amerikai gabonátözsdek ma, ünnep folytán zárva vannak.

Felelős szerkesztő: **MAGYAR GYULA.**

Laptulajdonos a «Magyarság» lapkiadóvállalat

REGÉNY-CSARNOK.

Az eldobott szerencse.

Írta: Szabó Ferenc. (4)

Komoly mérnököt hozott ki, akik a lehető legnagyobb buzgalommal láttak a munkához; mérték, számoltgattak a hatalmas fehér papírlapon; nagyokat kürtöltek a sziklára felkapaszkodott póznás embereknek s végezetül azt mondták, hogy pár hónap múlva a kívánt kastély a kiszögellő párkányzaton fog állani.

Tehát kastély kerül a magasba!

Hulyák László most már nem kacagott, hanem bosszankodott az emberek ostobaságán. Mert ha csak fecskéket nem szegődtenek a munkához, nincs emberia, aki egy madárfészket ragaszthatna is a szikla fölé. Azzal az eltökéltséggel ment haza, hogy többé nem látogat ki; utóvégül még rá is ragad valami a sok ostoba hóbortból. Pedig a mai világban még ép észszel is nehéz az élet.

Négy hétig kibirta otthon, ekkor azonban erőt vett rajta a kíváncsiság. Kijátogatott. Alig tudott ráismerni a vén Csernára, úgy átalakult. A földön hatalmas szikladarabok heverték, melyeket robbantás tördelt le a magasból. Csak most vette észre, hogy minő könnyen megközelíthető volt ez az oldal: csak egy kiálló sziklavetődet kellett eltávolítani az utból. A magasban (nem is olyan szörnyű magas az) már ott pompázott a megígért kastély alapja. Háta mögött komolyan, fenségesebben integettek a kékes fenyők.

Ha Hulyák László azt hitte, hogy Saibusch gróf pók- vagy bagolytenyésztésre szorult, ha élőlényeket akar látni maga körül: csalódott. Jóformán fel se épült a kis svájci stílusú kastély, egy német herceg máris elirigyelte tőle nyugalmas remeteségét s a szomszédos parcellát megvette tízezer forintért. Azután mások jöttek: világot kerülő, nyugalmat sóvárgó emberek, idecsalatra a Saibusch gróf kastélyától, mely oda varázsolt tündérmagányt, az örök csend, örök béke jelképeül, ékeskedett a zöld fenyők, vöröses portir oszlopok s a csodásan kék égboltzat keretében. Nem telt bele egy esztendő s a sziklakolosszus utolsó morzsáig idegen kézbe került. Tulajdonosa nyert rajta vagy százötvenezer forintot. Eddig jóformán neve sem volt, most azonban «kisköszáli, nagyköszáli» Zemének Andrásnak írta magát; a falu kellős közepén emelkedett kastélyban lakott, melynek apró bádög-zászlós tornyocskái kihívó daccal tekintettek a Hulyák László ódon divatu udvarházára. Hangzatos predikátumait honnan szerezte? Tudja az Isten. Bizonyára ott, ahol a feleségét: a legnagyobb nyeresémszámba menő tréfán.

Mikor aztán az is bekövetkezett, hogy valami bolondos vállalkozó vasutat vezetett végig a völgyön, Hulyák László nem állhatta meg, hogy levelet ne írjon képviselő barátjának, mely így szólt:

«Te ember! Soha nagyobb ostoba frátert, mint te vagy! . . . Kirugódoztál magad alól egy negyedmilliót, hogy nagyságos honatya legyen belőled, mely nem hoz a konyhádra semmit. Tízszázalásodra csak egy dolog szolgálhat, az, hogy jó magam egy mákszemnyivel sem vagyok különb nálad. Te eldobtad a szerencsét s én hulltában rugtam még egyet rajta, hogy annál nagyobbat essék. Nem sajnálnám a falba verni ezt az otromba tököt (a fejemet értem: de a tied sem különb), ha eszembe jut, hogy minő rengeteg kincsnek tárháza volt a vén Cserna . . . Egyetlen nyomorult vótum másfélszáz ezer forintba került . . . Okosabbat nem tudok tanácsolni: köss követ a nyakadba s vedd magad a Dunába. Ilyen bolond embernek úgy sem veheti hasznát senki, a haza legkevesebbé. Magam is így tennék, egyébre én sem vagyok érdemes; de félek özvegyen hagyni a feleségemet . . . Szervusz!»

Elküldötte az országgyűlés házába címezve, azonban siettében elfeledte ráírni a képviselő ur nevét. Melyik képviselő bontotta fel? Isten tudja. Annyit azonban biztosra vehetünk, hogy akármelyik bontotta is fel, többé-kevésbbé találva érezte magát.

(Vége.)

Elismert kiváló jóminőségű

Honi ipar! Sajátkészítményű férfiruha-áruház Honi ipar!

férfiszabó LUKÁCS GYULA férfiszabó

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 18. sz. alatt.

Dus választék fiu- és gyermekruhákban.

Nagy választék divatszövetmellényekben. Mértékszerinti megrendelésekre esakis kiváló jóminőségű honi és angol szöveteket tartok raktáron. Mintákat kívánatra bérmentve küldök.

SZINHÁZAK.

Szombaton 1904 április 1-én
az összes színházak: Zárva.

Olvasóink figyelmét felhívjuk a KALAP-KIRÁLY

tavaszi elsőrangú különlegességeire
Budapest, Kossuth Lajos-utca

(Klotild Palota).
3, 4 és 5 koronás különlegességekben
elismert specialista. Divatlap küldetik.

KEMÉNY ÉS TÁRSA

Betéti-Társaság, kereskedelmi tudakozó-intézet
Alapítva ott 1888. Telefon 21-54.

Budapest, Podmaniczky-utca 39. sz.

58 drb csak 58 drb csak 58 drb csak

Senki se mulassza el!

Ezen bámulatos olcsó, I. rendű zománc edényeket beszerezni, 6 fazék, 6 lábos, 1 merőkanál, burgonyatisztító és hámozó, 1 tézstareszelő, 6 pár acél evőeszköz, 6 drb acél evőkanál, 1 tézsta metsző, 1 teaszűrő, 1 gyorsfőző, 1 konyhakés, 1 kávé-tartó, 1 tej forraló, 1 konyha lámpa, 6 drb acél kávé kanál, 6 pár kávé csésze összesen 58 darab csak 7.50 kr.

Pérez előleges beküldése ellenében csomagolás díjtalan.

WELLESZ ARTHUR

Karlsbadi porcellán és zománc edények nagy raktára.
BUDAPEST, Üllői-út 41. sz. (Ferenc-körút sarok.)

Uj! „Figyelem” Uj!

Légszusz öngyújtók, garantált 10.000 gyújtás: olcsó légszusz- és villanyesillárók, légszusz- és fűtőkályhák bűdöges, légszusz, vízvezeték és villanyfelszerelések jutányos áron eszközök **Benedek Hermann** Budapest, üzlet és raktár: Nádor-utca 11., műhely: Eötvös-utca 51. szám.

Azonnali lakást
keresek 3-4 szob-vel ajándékokat a fürdőszobába jellegűvel a kiadóba kérek. 1062

Pénzt, sok pénzt,
havonként 1000 koronáig kereshet mindenki tisztességesen, minden szakismeret nélkül. Küldje be címét U 956. jelleg alatt a következő címre: Annoncen-Abteilung des „Merkur” Mannheim.

Brázay-féle sósborszesz.

Használati utasítás minden üveghez mellékelve van. Nagy üveg 2 korona. Kis üveg 1 korona. Kapható mindenütt.

Hirdetéseket
felvesz a
MAGYARSÁG
kiadóhivatala.

Szájpadlás nélküli fogsorok.

Szájpadlás nélküli műfogak felelegessé teszik az inylemez használatát. Hygienicus fogsor ezen elnevezése alatt kizárólag magam készítek. Saját rendszerem szerint. És ezen fogsort a szájból kivenni nem kell. Hygienicus fogsorral néhány perc múlva tökéletesen beszélni és rágni lehet. Egyedüli specialista a szájpadlás nélküli hygienicus fogsorok készítésében.

Id. PROHÁSZKA HENRIK
Budapest, VII. ker., Király-utca 15. szám.

Vidékiek a műfog elkészítését előre való bejelentés után megvárhatják. Kautsukba foglalt műfogakat 2 frttól, teljes fogsorokat 40 frttól. Mindennemű munkálatomért 10 évi jótállást vállalok. Rosszul működő fogsorokat átalakítok, szájpadlást szabadon nagyítom.

Régi, Budapestben megjelenő politikai napilap, melynek biztosított bevételei és egy naplappal járó összes kedvezményei vannak, igen jutányosan átadó.

Politikai és gazdasági érdekcsoportoknak, esetleg magánosoknak, kik előkelő társadalmi pozícióhoz akarnak jutni, igen ajánlatos. Az átvételhez, a fentartáshoz megkivántató forgótőkét is beleértve, 20.000 forint szükséges.

Csakis levélbeli kérdézőkdeéseket kér, melyekre levélbelileg válaszol Kurdy Rezső, VIII. ker., József-körút 59-61. sz., II. em. II.

A magyar nemzet története.

Elbeszéli Bodnár Gáspár.

Két kötet.

Szép félvászonkötésben, színes borítékban I. köv. 20 fill.

Megrendelhető

a Szent István-Társulat könyvkiadóhivatalában
(Budapest, VIII. ker., Szentkirályi-utca 28.)

CSALÁDI REGÉNYTÁR

A művelt katolikus olvasóközönség számára
kiadja

a Szent-István-Társulat.

Ára angolvaszonkötésben kötetenként 1 kor.

Megrendelhető a

Szent-István-Társulat könyvkiadóhivatalában

Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28.

„GÖBESÁGOK” KACAGTATÓ
székelyhistorikák
II. KIADÁS
Postaköltséggel együtt 1 K. 40 F. ért
küldi: PÉTERFY TAMÁS BUDAPEST, Koztárak

A MAGYAR FÖLD.

Két kötet. Irta Székely János. Két kötet.

Szép félvászonkötésben, színes borítékban I. köv. 20 fill.

Magyarország földrajzának ezen népies ismeretbőszét nem ajánlhatjuk eléggé egy nép- és olvasókörnek, valamint hazánk földrajzi leírása iránt érdeklő olvasóink figyelmébe. Érdekes és tanniaság tartalma egyaránt ajánlatosnak teszik megismerését.

Megrendelhető

a Szent István-Társulat könyvkiadóhivatalában
(Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28.)

Grossmann B. és Társa Erzsébet-körút 12. I/9. 14-16 forintért férfiföltönyök mérték után készíttetnek a legújabb és legdivatosabb szövetekből. (154) Telefonszám 12-11.

BÜTOROK

a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig legjutányosabban kaphatók ugy készpénzért, mint részletfizetésre **EHRENTREU** és **FUCHS** testvéreknek Budapest, VI., Teréz-körút 8. (Andrássy-ut közelében). Képes árjegyzék ingyen és bérmentve

A „HARISNYAKIRÁLY”

budapesti üzlete kizárólag Teréz-körút 2. szám a. Elismert legjobb harisnyák. Feltétlen szabott és olcsó árak. Feltétlen szabott és olcsó árak.

Budapestre utazók
becses figyelmébe!

Ki akar jól rágni?

FOGAK 2 forinttól és teljes fogsorokat rágásra beilleszt 24 óra alatt jótállással, a gyökér eltávolítása nélkül. Eltört és nem jól illő fogsorok javítása 2 óra alatt 1 frttól. Amerikai fogműterem tulajdonos
Kovács I. Károly-körút 9. (Gróf Hadik-palota) II. emelet, 8. Található: reggel 9-11 óra délután 6-ig. - Vasár- és ünnepnapokon is.

